

Motius, o mals noms, de les cases de Pineda

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Pineda de Mar, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.62752
Longitud: 2.68955
UTM Est (X): 474140
UTM Nord (Y): 4608468

Classificació

Número de fitxa 08163 - 286
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 07/08/2024 - 08:20

Descripció

A l'Arxiu del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), es pot consultar en línia, el "Fons Tomàs Carreras Artau. Axiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya" (1879-1954) que es preserva físicament

Destaquen un centenar de fitxes d'11 x 8,5 més dos sobres en paper, de 15 x 11 cm, manuscrites i publicades l'any 1918 els trets característics i sancions populars: motius, altrament dit, els mal noms o penjaments, o encara vituperis. (Signatura AMF/AEFC/0603/0035), que diu així:

“Arxiu d'Entnografia i Folklore de Catalunya. Qüestionari nº 6 Cent motius de gent de Calella i Pineda, (Costa de Llevànt). En aquesta fitxa només inclourem els motius que fan referència als habitants de Pineda:

A can Babaia; a can Bàca ò Vàca; a can Barbeta; a cal Barrejat; a can Barretina; a cal Beiart o Veiart (motiu d'un vehí, que den dats de 30 anys o més); a can Bèp-pa; la Blèda (motiu d'una senyora d'aquí, dese fa uns 25 anys. Prové de que son marit, que ara és mort, va tenir un mal al clatell i hi duia una fulla de bleada); a can Boba (motiu perpetuat d'una família, desde tres o més generacions); a can Bobeta (motiu encara usat d'una família. Probablement diminutiu del a can Boba, aplicat potser a un fill petit de la casa); a can Boquet (motiu perpetuat d'una família); a can Boia; a can Bon-vinet (motiu d'una família que data de més de 50 anys. S'explica dient que'l primer a qui's va aplicar tenia la costum de tastar vi, potser en venia, i deia “bon vinet, bon vinet”); el boter (motiu d'un veí d'quí que va fer de boter molts anys. Ara es vell i retirat. Data d'uns 40 anys. Aquí prop hi ha la font del Boter, en terreny proper d'un altre home així anomenat); el boteret (motiu d'un veí d'aquí, que té l'ofici de boter i es baix d'etatura. Dèu datar d'uns 20 anys); en Bruixa (motiu d'un vehí d'aquí, pescador); a can Cacó (motiu perpetuat d'una família); a can Cadarnera; en Calau, en Calauet (motius de famílies d'aquí entre'ls panets de les quals n'hi havia que's deien Nicolau. No's consignen pas motius procedents de noms que portin actualment els interessats; en Capella (motiu de varis veïns d'aquí); a can Cardedeu (motiu d'una família que migrà d'aquella població a viure aquí potser fa 80 anys. Ha caigut en desús, des de uns 30 o menys; a can Cassussa; a can Cúa; a can Cúa-freda (motiu d'una família avui desapareguda. Dèu datar d'uns 40 anys); a can Cuca; a can Cuní; a cal Escabeiart o Escabellat; a cal Esclopeter (motiu perpetuat d'una família si algú feia esclops, dèu fer més de 40 anys; a can Faló ò Feló (motiu perpetuat d'una família, un dels avantpassats se devia dir Rafel, Rafeló; el Ferrer nou (motiu aplicat a un veí d'aquí, per ser el ferrer més nou que aquí s'establí, fa uns 50 anys. Ha desaparegut amb la seva mort, en déu fer 25); a can Fransa (motiu d'una família que va desapareixent. Data de més de 60 anys; a can Gallina (motiu perpetuat d'una família); a can Jan (motiu perpetuat d'una família. Dèu provenir d'algun avant-pasat que es deia Joan); a can Joan –bò (motiu perpetuat d'una família); en Joan de la Dent (motiu d'un vehí, que té només una dent grossa. Data de més de 20 anys); en Laón (León. Motiu d'un veí); en Lari (motiu perpetuat d'una família, fundat en que un dels seus avant-passats se deia Hilari); a can Lau (motiu perpetuat d'una família. Dèu provenir de algun avant-passat que's deia Nicolau); a can Lèp; a can Martir (motiu perpetuat d'una família. Dèu provenir de que algun avant-passat -dels vivents, cap- se deia Pere Martir; a can Marull; en Mastroi (motiu d'un home, veí d'aquí); en Mórra-merdes (motiu d'un senyor de aquí, fundat en que havent-se-li algú enbrutat a la acera o entradeta de casa seva, va dir endadat que, si sabia qui era, l'hi amorraria. D'això dèu fer uns 20 anys, i el motiu persisteix); a can Nan; a can Ninot; a can Paleta (motiu d'una família, que data d'uns 40 anys, i sembla provenir de qu'l pare dels que ara'l porten era en Joan, paleta d'ofici i perdent el nom de forts li va queda no el paleta sinó En Paleta. So fill és ara també En Pere Paleta); en Pascolet (Pasqualet. Motiu d'una família hi algun ascendent se deia Pasqual, ha de fer més de 60 anys); a can Pelegrí; a can Pere Petit (motiu perpetuat d'una família. Cap dels vivents ni dels antecessors immediats se diu Pere); a can Pixa-flors; a can Pixa-ravent (motiu d'una dona d'aquí. Data d'uns dèu anys i ha desaparegut anant-se'n ella); a can Pixarrel; a can Pó (motiu perpetuat d'una família, provinent ptser del nom d'un dels avant-pàsats, Josep, Josepó, Pó); La Porvinya (motiu d'una vehina des de més de 30 anys); En Quello (motiu d'un veí fundat enq ue algun dels avant-passats, se dia Miquel, Miqueló); en Rafeló (motiu d'un vehí, el pare ò avi del qual se devia dir Rafel); E Rejoler (motiu d'un veí d'aquí, els avant-passats del qual tenien forn de rejoles. Data d'uns 50 anys); a can Roget (provablement diminutiu de can Roig, aplicat a un fill petit de la casa); el Ros (motiu d'un veí de aquí, qé no'n té pas aquell color. Data d'uns 60 anys al menys); a can Rossell; a can Sanet; a cal Sarènu (motiu d'una família fundat en que'l pare va ser sereno durant més de vint anys. Data d'uns trenta); en Senyora; a

cal Sugre; a can Terrins (motiu perpetuat d'una família que va desapareixent); a can Trè-colors; a cal Valent; a cal Vei (ò Bei, vell. Motiu perpetuat d'una família fundat segons sembla, en que l'home era molt més vell que la dona. Data de més de 40 anys); el Vermèi (motiu d'un vehí d'aquí des de més de 20 anys);

Pineda (Costa de Llevant). 1 de novembre de 1918. Emili Genis i Horta.

Observacions:

El Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), és una Agència Estatal per a la investigació científica i el desenvolupament tecnològic, amb personalitat jurídica diferenciada, patrimoni, tresoreria propis, autonomia funcional i gestió, plena capacitat jurídica d'obrar i de durada indefinida amb l'objectiu de fomentar i coordinar el desenvolupament i la difusió de la investigació científica i tecnològica, de caràcter multidisciplinari, per tal de contribuir a l'avanç del coneixement i del desenvolupament econòmic, social i cultural.

Fou creat després de la Guerra Civil espanyola sobre la base organitzativa establerta des de 1907 per la Junta per a l'Ampliació d'Estudis i Investigacions Científiques.

Els seus objectius estan regulats al Reial decret 1730/2007, de 21 de desembre i per la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la Ciència, la Tecnologia i la Innovació.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Sirmug. Fondos digitalizados del Consejo Superior de Investigaciones Científicas...](#)

La Bleda

Pineda

(Costa de Llevant)

Motiu d'una senyora
d'aquí, desde fa uns
25 anys. Prové de que
son marit (que ara es
mort) ja tenia un mal al
clatell i hi donava una
fulla de bleda.

A can Boba.

Pineda.

(Costa de Llevant)

Motiu perpetuat
d'una família,
desde tres o més generacions.

A can Bobeta.
Pineda
Costa de Llevant
Motiu encara usat
d'una familia.
Provablement
diminutiu del:
a can Boba,
aplicat potser a un fill
petit de la cara.

A can Bon-vinet
Pineda
(Costa de Llevant.)
Motiu d'una familia,
que data de més de 50
anys.
Si aplica dient que el
primer a qui s'va aplicar
tenia la costum de tastar
vi (potser en venda) i deia:
"bon vinet, bon vinet."

el Boker.
Pineda
(Costa de Llevant.)
Motiu d'un veí d'aquí
que va fer de boker molts
anys. Ara es vell i retirat.
Data d'uns 40 anys.
Aquí prop hi ha
la font del Boker,
en terrenç propi d'un
altre home així anomenat.